

Zo voor de kerstdagen een column schrijven die pas na de kerstdagen wordt gepubliceerd vraagt om het voortijdig loslaten van een sfeer die je eigenlijk nog aan het opbouwen bent, collectief en individueel. Best lastig moet ik bekennen, vooral met de echte én brandende kaarsjes in de kerstboom, de robuuste maar goed stralende houtkachel, sfeervolle kerststukjes van mijn kinderen en een goed glas heel oude Ierse Whisky.... Tja, Kerst is ook genieten toch?

Opbouwen van een sfeer, loslaten, genieten.....als alles goed is gelukt dan staan deze drie begrippen symbool voor het volledige proces van voorbereiden, instuderen en uitvoeren van een willekeurig concertprogramma. Foute noten? Vals gezongen? Inzet gemist? Tekstfouten? Wat doet het er eigenlijk toe?

Maar al te vaak zijn we onbewust bezig met het reproduceren van een klankbeeld in ons geheugen dat daar terecht gekomen is via een gemanipuleerde CD-opname.

Maar wat als we samen eerst de sfeer opsnuiven van de tekst en van de "tekst" (ook instrumentalisten spreken over tekst als ze het over de noten hebben) en met name van de synthese van beide? We groeien dan gezamenlijk naar een klankbeeld toe, dat we gaandeweg samen ontdekken. We ontdekken dan bijvoorbeeld dat een sforzato in een piano passage een volledig andere energie vraagt en oproept dan in een forte omgeving. Maar vooral ook: waaróm staat er wat er staat? Het proberen in te voelen van de invalshoek die de componist mogelijk gehad heeft is een belangrijk onderdeel van het doorgronden van de synthese tussen tekst en "tekst".

En dan het moment van loslaten: je weet als dirigent dat iedereen weet wat er moet gebeuren en je weet ook dat alle uitvoerenden maar één doel voor ogen hebben: het zo mooi mogelijk uitvoeren van het concertprogramma. Dat gaat dus niet om: Foute noten? Vals gezongen? Inzet gemist? Tekstfouten?

Het is werkelijk genieten als je het loslaat en hoort dat de muziek dan "los" komt, zoals een cellist eens tegen me zei: het gaat planeren.

Dat is dan maar direct mijn nieuwjaarswens voor alle zangers en dirigenten, mijzelf inclus: dat we vanaf 1 januari 2012 los mogen komen van de zgn. meetbare en reproductieve techniek en dat we elkaar mogen ontmoeten in het intrinsieke genieten d.m.v. het loslaten.